Keuzeprogramma

Welke factoren zijn van invloed?

Carla Bekkering

Coördinator Adviescentrum NVVE

Adviescentrum

- Spreekuren
- Telefonisch adviesgesprek
- Huisbezoek
- Veel vragen over dementie

Dementie en euthanasie

Cijfers Alzheimer Nederland:

- 270.000 mensen met dementie
- 70.000 mensen in verzorgingshuis
- 2016: 141 x euthanasie bij dementie
- 2017: 166 x
- 1 casus uit 2016 uitgelicht

Vooraf

- Ervaring delen om ervan te leren
- Kantelmomenten en dilemma's
- Wat maakt kans op euthanasie groter/kleiner?

Persoonlijke vragen?
...eh...
...het Adviescentrum weet raad
NVVE

Ze trok zelf aan de bel

- Hoog opgeleid
- Ervaring, inzicht
- *Is het positief als je inzicht hebt?*
- Wilde onderzoek en kreeg geen diagnose
- *Moet je het willen weten?*
- Casemanager dementie

Afspraken met de huisarts

- Niet meer verhuizen
- Geen ziekenhuisopnames
- Gebroken heup: niet opereren
- Longontsteking: geen antibiotica
- Niet reanimeren
- Afspraken in dossier huisartsenpost

Volgens het boekje

….. maar bestaat er eigenlijk een boekje over het levenseinde bij dementie?

Afspraken tussen moeder en dochter

- Niet naar feestjes ‘zoals Toos en Frits’
- Probeer een verpleeghuis te voorkomen,

  … maar je hoeft me niet te beloven dat ik daar nooit naartoe zal gaan

- Dodelijk poeder in huis

  … goed verstopt

Citaat van een lid

Als je dement wordt

dan ben je afhankelijk

van het verstand

van een ander

De rol van ‘de ander’

Ondersteun iemand

die zelf niet meer kan organiseren

zodat die op een geschikt moment

een goed voorbereid

euthanasieverzoek kan doen

Dochter als secretaresse

- Wilsverklaringen
- *Wie schrijft wilsverklaringen?*
- Afspraken huisarts regelen
- Gespreksverslagen
- Moeder onthoudt emoties, dochter de feiten

Verminderend inzicht

- Het leven ging zijn gangetje
- Achter de schermen regelden de naasten huishouden, contacten, activiteiten
- Zag zelf geen probleem meer
- *Huisarts: ‘jullie zorgen heel goed voor haar, waardoor ze niet lijdt’*

Onveilig thuis

- Verwaarlozing
- Thuiszorg frustreren
- Signalen van buren
- Gesprek over ernst situatie niet meer mogelijk
- Mantelzorg overbelast

Confrontatie

- Dochters van Toos en Frits
- *Naasten wakker geschud*
- Casemanager waarschuwt
- *Soms is een spiegel nodig*

Planning

- Augustus: geen nieuwe winterjas kopen
- November: na de feestdagen
- Bijzondere kerstdagen
- Januari: geen euthanasie, alles is toch goed?
- Maart: opname lijkt onvermijdbaar
- *Besluiteloosheid is symptoom van dementie*

Het acute moment

- Val
- Wat nu?
- Geen ziekenhuis – maar wat dan?
- Heup gebroken?
- Ambulance gebeld

Besluiteloosheid

‘Als ik nu besluit
om NIET te laten opereren
dan kies ik voor de dood
en dat kan ik nu niet’

Wat is de waarde van de wilsverklaring?

Ellende na de operatie

- Delier
- Slecht lopen
- Angst
- Zekerheid dat thuis wonen niet meer ging
- Op zoek naar verpleeghuis
- Verdriet, maar geen schuldgevoel

Schuldgevoelens

- Naasten: familie, mantelzorgers
- Heb ik genoeg gedaan?
- Had ik eerder moeten ingrijpen?
- Heb ik de juiste keuzes gemaakt?

Op zoek naar verpleeghuis

- Afrondend gesprek met huisarts
- Dankbaar voor de begeleiding
- Euthanasie leek mij niet meer haalbaar
- Toezegging ‘als ze het wil, dan ben ik bereid’

Het dilemma van het poeder

- Er moet nog ergens een poeder zijn…
- We zouden handelen volgens haar oude wens
- Moord
- *Wilt u uw naasten dit dilemma aandoen?*

Goede zorg

- Eten, activeren, medicatie
- Knapt op! Lichamelijk en geestelijk
- Realiseert zich de situatie
- Vraagt duidelijk om euthanasie
- Filmpjes gemaakt
- *Verpleeghuiszorg werkt!*

Professionals overtuigd

- Verpleegkundige begrijpt het
- Verpleeghuisarts ook, doet geen euthanasie
- Neemt contact op met huisarts
- *Notities van andere professionals zijn voor de huisarts belangrijk*

Huisarts bereid

- Complexe euthanasie
- Filmpjes
- Kladjes wilsverklaringen

Thuis

- Zondag naar huis
- Mantelzorg en thuiszorg
- Woensdag euthanasie

Huis opruimen

- Dodelijke poeder….

  …. niet meer gevonden!

- *Dodelijke middelen in huis – een schijnzekerheid?*

Terugblik: teamwork

- Patiënt
- Naasten
- Thuiszorg, casemanager, huisarts
- Onderling vertrouwen (geen druk op huisarts)
- Goed geïnformeerde naasten
- Besluiteloosheid bij dementie

Andere werkwijze?

- Eerder naasten in gesprek betrekken
- Filmpjes
- Notities van professionals
- Authentieke wilsverklaringen
- Schijnzekerheid van pil op nachtkastje

Vragen...?
Ja, heb er een...

N
V
E